

*Ilomantsin kunnan
liikunta- ja nuorisotoimen
toimintaohjelma*

ilomantsi

Ilomantsin kunnan strategia

Ilomantsin kunnassa on kuntastrategia ja hyvinvointisuunnitelma, joka pohjautuu kuntastrategiaan. Hyvinvointisuunnitelman myönteisen kehityksen lähtökohtana ovat asukkaiden toimeentulon, hyvinvoinnin ja yleisen viihtyvyyden edistäminen. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kuntastrategian syksyllä 2018.

Ilomantsin kunnan väkiluku 1.1.2018

5134

Ilomantsin kunnan ikäjakauma 2016

- 0–14-v. 9,8 %
- 15–64-v. 54,1 %
- yli 64-v. 36,1 %

Liikunta- ja nuorisolaki

Liikuntalaki 390/2015 5§ ja Nuorisolaki 285/2016 8§ säätelevät kunnan liikunta- ja nuorisotoimea. Ilomantsin kunnan liikunta- ja nuorisotoimi ovat osa vapaa-aikatoimea, jotka toimii Hyvinvointilautakunnan alaisuudessa.

Liikuntatoimen tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua. Liikuntatoimi luo liikunnalle yleiset edellytykset

- järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, huomioon ottaen eri kohderyhmät
- tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa
- ylläpitämällä ja rakentamalla liikuntapaikkoja

Kunnan tehtäviin kuuluvat nuorisotyö ja -politiikka. Nuorisolaissa nuori määritellään alle 29-vuotiaaksi. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen toteuttaessaan nuorisolain 2 §:n tavoitteita ja lähtökohtia luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa.

Liikunta- ja nuorisostrategia valmistelu ja toteutus

Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on tänä päivänä kuntien yksi tärkeimmistä tehtävistä. Ilomantsin kunnan liikunta- ja nuorisotoimen toimintaohjelman tarkoituksena on antaa suuntaviivat liikunta- ja nuorisotoimen olosuhteiden ja palveluiden kehittämiseksi tukien samalla kuntastrategiaa ja hyvinvointisuunnitelmaa.

Liikunta- ja nuorisotoimen toimintaohjelman päivittäminen ja yhdistäminen aloitettiin keväällä 2018. Toimintaohjelman työstämisessä ovat olleet mukana kunnan eri hallintokunnat, seurat, järjestöt sekä Mantsin Nuoret. Toimintaohjelmaa päivitetään tarvittaessa.

Strateginen päämäärä

Päämääränä on liikunnan merkityksen kasvattaminen kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä sekä aktiivinen ilomantsilainen nuori.

Toimintaohjelman tavoitteet

- kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden lisääminen
- yhteistyön lisääminen eri hallintokuntien, Siun Soten sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävien tahojen kanssa
- urheiluseurojen ja järjestöjen tukeminen
- aktiivinen ja hyvinvoiva nuori
- nuorten palvelujen kehittäminen

LIKUNNAN TOIMINTAOHJELMA

Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden lisääminen

Liikunta on tärkeässä osassa kuntalaisten työkyvyn, terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä. Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden tuomat yhteiskunnalliset ja taloudelliset vaikutukset ovat huomattavia. Kuntalaisten yhdenvertaista omatoimista liikkumista pyritään edistämään jo auto-, jalankulku- ja pyörävyöliien suunnitteluvaiheessa, pitämällä kunnossa liikuntatilat, -paikat, -välineet, reitit ja muut arkiliikkumista edistävät väylät sekä pitämällä liikunnan harrastaminen kohtuuhintaisena. Kunnostettavista ja uusista liikuntapaikoista pyritään tekemään helposti tavoitettavia matalan kynnyksen lähiliikuntapaikkoja kuntalaisten tarpeet ja ikäjakauma huomioon ottaen. Kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta seurataan vuosittain kävijä- ja osallistujamäärien avulla, ja kerran valtuustokaudessa kuntalaisille toteutetaan laajempi liikuntakysely.

Toimenpiteet ja niiden arviointi

- liikuntahallin peruskorjaus
- P-K:n Kuntoutussäätiön rannan kunnostaminen yleiseksi uimarannaksi
- liikuntahallin ulkokuntolaitteiden uusiminen
- kuntalaisten kuuleminen ja osallisuus
- yhteistyö teknisen toimen ja liikennetyöryhmän kanssa
- liikunnan harrastaminen pidetään kohtuuhintaisena
- liikuntaneuvontaa järjestetään kohdennetusti
- liikunnallisten toimintojen ja tapahtumien järjestäminen eri kohderyhmät huomioiden
- kerhotoiminnot ja kansalaisopiston kurssitarjonta pidetään monipuolisena

Seuranta ja arviointi

- liikuntahallin remontti, talousseuranta, tekninen- ja liikuntatoimi
- P-K:n Kuntoutussäätiön rannan kunnostus, tekninen- ja liikuntatoimi
- ulkokuntolaitteet, investoinnit/talousseuranta, tekninen- ja liikuntatoimi

- toteutetut kyselyt, järjestö- ja seuratapaamiset, saadut palautteet ja toimenpiteet
- vuosittain vapaa-aikatoimen taksojen tarkastelut
- säännölliset liikuntakäyttämiskyselyt kuntalaisille
- liikuntapaikkojen käyntikertojen seuranta
- toteutettujen tapahtumien, toimintojen ja tilaisuuksien määrät ja osallistujamäärät

Yhteistyön lisääminen eri hallintokuntien, Siun Soten sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävien tahojen kanssa

Eri toimijoiden rooli korostuu kuntalaisten liikkumisen edistämisessä. Oman toiminnan tiedostamisen merkitys ja tahto tehdä yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi, antaa hyvän pohjan kuntalaisten arkiliikunnan ja liikunta-harrastusten kehittämiseksi eri toimijoiden kanssa. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu kunnan kaikkien toimialojen tehtäviin. Paikalliset seurat-, seurakunnat ja muut terveyttä edistävät kolmannen sektorin toimijat ovat tärkeässä osassa kuntalaisten liikkumisen edistämisessä. Parhaimpiin tuloksiin päästään sitoutuneen kuntajohdon ja eritoimialojen yhteistyön avulla, joka pohjautuu kuntajohdon laatimiin strategioihin.

Toimenpiteet

- olemassa olevan yhteistyön tiivistäminen
- säännölliset tapaamiset
- hallintokuntien yhteiset hankkeet ja resurssien hyödyntäminen
- Tyky-toiminnan kehittäminen

Seuranta ja arviointi

- toteutuneet yhteiset palaverit ja toiminnot
- investointien toteutuminen
- toteutuneet yhteishankkeet
- toteutuneet tyky-toiminnot, osallistujamäärät

Urheiluseurojen ja järjestöjen tukeminen

Kuntalaisten liikuttamisessa sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä kolmannella sektorilla on merkittävä rooli. Ilomantsin kunta tukee vuosittain urheiluseuroja sekä terveysliikuntajärjestöjä, jotka järjestävät säännöllistä, aktiivista, avointa, matalan kynnyksen toimintaa.

Toimenpiteet

- Jaetaan vuosittain yleisavustusta, järjestöille, vapaille toimintaryhmille ja yksityisille.
- Terveyttä ja hyvinvointia edistävien järjestöjen ja seurojen ohjaustoimintaa tuetaan vuosittain.
- Vuosittain tarpeen ja resurssien mukaan toteutettavat ostopalvelut: liikuntatoimi ostaa palveluita paikallisilta järjestöiltä ja muilta toimijoilta tapahtumien ja ohjauskertojen järjestämiseen.
- Kumppanuus: sivistystoimi voi toimia kumppanina toimijoille ja tapahtumien järjestäjille tukemalla näitä joko pienellä rahapanoksella tai tarjoamalla tiloja.

- Maksuttomat salivuorot: liikuntatoimi antaa maksutta salivuorot urheiluseurojen harjoituskäyttöön sekä lasten- ja nuorten liikuntakerhoihin.
- Kalevalan juhluvuoden rahasto: sivistystoimi jakaa tehtyjen esitysten perusteella vuosittain Kalevalan juhluvuoden rahastosta palkintoja kulttuurista, kansalaistoiminnoista ja liikunnasta ilomantsilaisille henkilöille ja ryhmille.

Seuranta ja arviointi

- hyvinvointilautakunnan hyväksymät avustukset
- tehdyt ostopalvelusopimukset
- kumppanuustapahtumat
- myönnetty salivuorot
- palkitut henkilöt ja ryhmät

NUORISOTOIMEN TOIMINTAOHJELMA

Aktiivinen ja hyvinvoiva nuori

Nuorten syrjäytyminen ja siitä johtuvat yhteiskunnalliset kustannukset ovat kasvaneet viime vuosina. Ilomantsin kunnan nuorisotoimessa nuorten aktivoiminen ja osallistaminen on tärkeässä osassa nuorten tasa-arvoisessa kasvun tukemisessa, nuorten asioihin vaikuttamisessa, syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä ja terveellisten elämän tapojen omaksumisessa. Nuorisotoimi pyrkii yhteistyössä Mantsin Nuorten (MaNu) ja monialaisen yhteistyöverkoston avulla ohjaamaan, aktivoimaan, osallistamaan ja tukemaan nuoria. Aktiivisella ja hyvinvoivalla nuorella on tulevaisuudessa paremmat mahdollisuudet saada opiskelupaikka, työllistyä sekä selviytyä elämässään.

Toimenpiteet

- nuorisotoimen ammattitaitoiset ja riittävät henkilöstöresurssit
- nuorisotila ja nuorten harrastuspaikat pidetään kunnossa
- yhteistyö Mantsin Nuorten, etsivä nuorisotyön ja muiden nuorten palveluja tarjoavien tahojen kanssa
- nuorten osallistaminen ja kuuleminen
- säännöllisten harrastus- ja kerho ym. nuorten toimintojen järjestäminen yhteistyökumppanien kanssa
- kerhohankerahoituksen hakeminen
- kerhokyydityksen järjestäminen

Seuranta ja arviointi

- taloussuunnittelu, onnistuneet rekrytoinnit
- investoinnit
- yhteistyötapaamiset ja toteutetut toiminnot
- terveys-, liikunta- ym. nuorille kohdistetut kyselyt ja niiden pohjalta tehdyt jatkotoimet
- ylä- ja alakoululaisten kerhokalenterit, syys-talvi- ja kesälomatiedotteet, toteutuneet retket, leirit ja tapahtumat sekä osallistujamäärät
- saatu rahoitus, hankeraportti
- kerhokyytien osallistujamäärät

Nuorten palveluiden kehittäminen

Nuorten matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluja pyritään kehittämään yhteistyössä Siun Soten, järjestöjen, yrittäjien ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Palveluja pyritään pitämään nuorten tavoitettavissa viemällä niitä mm. nuorisotiloihin. Matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluiden kautta pyritään nuorille antamaan tukea, tietoa, ohjausta ja neuvoa eri elämäntilanteissa askarruttaviin, mm. terveyttä, koulunkäyntiä ja opiskelua sekä työelämää koskeviin kysymyksiin.

Toimenpiteet

- nuoret mukana toimintojen, retkien ja tapahtumien suunnittelussa
- monialainen yhteistyö
- nuorten matalan kynnyksen palvelu- ja neuvontatoiminta nuorisotiloissa
- etsivä nuorisotyö yhtenä päivänä/kk nuorisotiloissa, virastotalolla tapahtuvan palvelun lisäksi

Seuranta ja arviointi

- yhteistyö, kyselyt ja palautteet sekä tapaamiset nuorten kanssa
- yhteistyötapaamisten määrä ja toimenpiteet/vuosi
- neuvontapisteen kävijämäärä ja yhteistyötahot
- etsivän nuorisotyön toteutumisen seuranta, asiakasmäärät